

LITERATURA

“A la meva edat, un poeta esdevé un animal de la memòria”

Bàssem an-Nabrís (franja de Gaza, 1960) és un dels poetes més destacats de la seva generació i un referent intel·lectual a Palestina. A través del programa Escriptor Acollit del PEN Català, viu de fa dos anys a Barcelona, on va arribar després de patir un atemptat de Hamas, el partit islamista que governa a Gaza. Allà va haver de deixar la família. De jove, An-Nabrís va passar quatre anys i mig en presons israelianes, a causa dels seus escrits. Fa poc ha publicat



Bàssem an-Nabrís.

Totes les pedres (Adia Edicions), una selecció bilingüe dels seus poemes, amb traducció de Valèria Macías.

—A quin temps pertanyen els poemes del llibre?

—Gairebé la meitat dels poemes han estat escrits aquí, a Barcelona. I l'altra meitat és una selecció dels meus poemes, de tots els llibres [set] que he publicat a Gaza. Alguns tenen més de 20 anys.

—El llibre té diferents parts (la sofrença, la bellesa, l'amor, el camí), a quina atorgueu més importància?

—Jo estic amb tots aquests temes, en general, però malauradament, si hagués tingut una altra vida, m'hauria agradat escriure només sobre l'amor.

—El record hi apareix amb força. A Barcelona, el record us tortura o us belluga?

—Em passa una cosa curiosa. De dia, visc a Barcelona. Però de nit, només somio Gaza, el meu país. Mai no he tingut un somni de jo vivint aquí, sinó que sempre, quan dormo, sóc allà. A la meva edat, ara tinc 54 anys, un poeta esdevé com un animal de la memòria. Intento superar el pes d'aquesta memòria perquè no es torni una nostàlgia malaltissa.

—La vostra poesia sembla voler encerclar l'absurd...

—Aquest tema de l'absurd el vaig notar de jove. Vaig quedar orfe de petit i vaig viure una situació molt dura. Tot això va plantejant aquest sentiment. Per a mi la vida en alguns moments no té sentit. Des de petit m'aparto de la gent i freqüento els cementiris. Després, l'ocupació [israeliana] va augmentar aquest sentiment. Si fos un nen en una ciutat com Barcelona, potser el tindria, però no tan fort.

—Com va canviar la situació amb Hamas al poder?

—Al Fatah [el partit d'Arafat al govern] s'havia tornat corrupte i lladre. M'hi vaig oposar, però mai no vaig tenir problemes. Però després del 2007, amb l'arribada de Hamas, les coses van canviar completament. Jo no havia viscut mai una situació com aquesta. Em buscaven problemes per tot, pel que escrivia, pel que deia. La vigilància era extrema. No em podia ni moure. Em vaig oposar també a Hamas i em van intentar assassinar llançant dues granades a casa meua i, de miracle, vam escapar de

l'atac. Després em van posar sota arrest domiciliari, fins a l'arribada a Catalunya.

—Veieu alguna possibilitat de tornar?

—Sí. Ara el govern de Hamas [a Gaza] i Al Fatah [Cisjordània] estan fent acords per un nou govern. D'aquí a sis mesos hi haurà eleccions. Si Hamas perd les eleccions, tornaré. Però si surt elegit, no hi ha cap esperança. He viscut sota un govern religiós i sé de què parlo. Si aquest govern es queda, jo no puc suportar això. Aquest projecte de reunificació de Gaza i Cisjordània és el projecte acceptat, en el fons, per Estats Units i Europa, però Israel no hi està d'acord.

—I Hamas pot deixar el poder?

—Com que hi ha aquest mur, la banda de Gaza està totalment aïllada. La gent n'ha quedat farta, d'un govern islamista, que governa amb dogma, amb tanta brutalitat. Però el problema és que a l'altra banda [Cisjordània] no coneixen què és Hamas ni les seves maneres de governar, el veuen com un partit que planta cara a Israel. És possible que guanyi a l'altra banda, però a la banda de Gaza, no. El poble palestí, de natural, no és un poble religiós ni extremista ni integrista. Però a les eleccions del 2007 Hamas va obtenir el 70% dels vots com a càstig a Al Fatah [l'anterior govern], perquè havia estat tan corrupte.

—Quina vida feu a Barcelona?

—A Barcelona he pogut escriure més que mai. Dono les gràcies al PEN. A Gaza un llibre com aquest [*Totes les pedres*] trigaria cinc anys a publicar-se. En aquests dos anys he viscut, per primera vegada, una vida normal. També és la primera vegada que tinc esperança en el futur.

Anna Ballbona